

dr hab. Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska
Uniwersytet Warszawski

Recenzja osiągnięć naukowych dra Włodzimierza Mocha
w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk humanistycznych,
w dyscyplinie: językoznawstwo.

Dr Włodzimierz Moch ukończył w 1977 r. studia polonistyczne na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, pisząc pod kierunkiem prof. dra hab. Artura Hutnikiewicza pracę magisterską pt. „Miłość w twórczości Marii Dąbrowskiej”. W 2007 roku otrzymał tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa słowiańskiego w Instytucie Slawistyki Polskiej Akademii Nauk na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Hip hop-kultura miasta. Leksyka subkultury hiphopowej w Polsce”, której promotorem była prof. dr hab. Ewa Rzetelska-Feleszko. Od tego momentu był związany ze szkolnictwem wyższym, pracując jako adiunkt w Instytucie Kulturoznawstwa Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, oraz przez pewien czas w Katedrze Stylistyki na Wydziale Humanistycznym Akademii im. Jakuba Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Przez cały ten okres zainteresowania naukowe dra W. Mocha były związane z szeroko rozumianą pragmatyką językową. Prowadził zajęcia z teorii komunikacji, kultury języka, medioznawstwa oraz kulturoznawstwa, był autorem felietonów językowych o charakterze poprawnościowym, publikowanych w lokalnej prasie, współautorem książki pt. „Poradnik językowy. Potoczne gadanie”, obecnie jest członkiem zespołu redagującego „Słownik gwary i kultury Kujaw”. Najważniejsza część dorobku dra W. Mocha jest jednak poświęcona językowi subkultur młodzieżowych i różnym przejawom ich językowej aktywności w przestrzeni miejskiej. Wśród publikacji Habilitanta są m.in. takie, które dotyczą subkultur hipisów, hiphopowców oraz streetartowców. Zainteresowanie tą tematyką zaczęło się od pracy nad rozprawą doktorską i - jak widać z autoreferatu - trwa nieprzerwanie do dzisiaj, przy czym obejmuje coraz to nowe obszary badawcze. To, co zasługuje na szczególne podkreślenie w pracach dra M. Mocha z tej dziedziny, to interdyscyplinarny charakter refleksji naukowej, łączącej sprawy języka z problematyką społeczną, a także z analizą kulturową, w szczególności plastyczną i muzyczną.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego

Wskazane przez dra W. Mocha jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165) to monografia pt. „Street art i graffiti. Litery, słowa i obrazy w przestrzeni miasta”, która została wydana przez Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w 2016 r.

Tematyka rozważań zawartych w książce była przez dra W. Mocha podejmowana już wcześniej. Jak zaznacza w autoreferacie, fragmenty trzech podrozdziałów monografii zostały częściowo oparte na artykułach napisanych przez niego wcześniej wspólnie z Z. Sawaniewską-Mochową. Nie wpływa to jednak na autorski charakter monografii, który dr W. Moch ocenia na 90 %.

Książka stanowi znaczący wkład do nauki, będąc jednym z nielicznych naukowych opracowań, którego przedmiotem jest zjawisko sztuki miejskiej, łączącej w sobie różne formy przekazu, łącznie z elementami przestrzennymi miasta, które w ten sposób stają się częścią dzieła artystycznego. Podjęcie się analizy tak skomplikowanego przedmiotu badań wymagało od dra W. Mocha podejścia interdyscyplinarnego, co sam zaznacza w krótkim wprowadzeniu pt. „Od linguistic turn po iconic turn. Założenia wstępne”. W rozdziale tym przedstawił Autor także cel rozprawy i ogólnie zarysowane jej podstawy metodologiczne. Jest to bardzo ważny fragment książki z naukowego punktu widzenia. Przede wszystkim czytelnik dowiaduje się z niego, że pracę swoją Autor włącza do nurtu tzw. lingwistyki kulturowej, koncentrując się głównie na analizie relacji między słowem a obrazem z perspektywy językowej, a nie plastycznej. Jako cel pracy wskazuje W. Moch rekonstrukcję językowego obrazu świata twórców graffiti i street artu, a także odczytanie treści przekazów zawartych w konkretnych dziełach analizowanych w pracy, opis stosowanych przez grafficiarzy i streetartowców strategii, technik artystycznych oraz społecznych, a przede wszystkim analizę ich języka traktowanego jako socjolekt i jako tworzywo artystyczne.

Materiał przeznaczony do analizy traktuje Autor jako zbiór tekstów kultury, zakładając tym samym, że można będzie w ich analizie odwoływać się do wyróżnianych w tekstologii wykładników tekstu, takich jak m.in. intencjonalność, akceptabilność, informatywność, sytuacyjność, czy intertekstualność. Wszystkie one - nie zawsze nazywane

